

Motion till riksdagen 2005/06:Bo245

av **Sven-Erik Sjöstrand m.fl. (v)**

Buller och tysta områden

Motionen delad mellan flera utskott

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att regeringen skall utreda möjligheten att bilda tysta områden med skyddsstatus.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att regeringen skall utreda möjligheten att klassificera ett eller flera av nuvarande och framtida naturreservat och nationalparker som tysta områden.¹
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att regeringen skall fastställa bullergränser för rekreations- och friluftsområden.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att regeringen skall ge Naturvårdsverket i uppdrag att ta fram ett nationellt program för bullerbekämpning.¹

¹ Yrkandena 2 och 4 hänvisade till MJU.

Fel! Okänt namn på

Buller är ett stort och växande miljö- och hälsoproblem

Buller är ett stort folkhälsoproblem. I motsats till många andra miljöproblem ökar bullret fortfarande och det är en av de få miljöfaktorer för vilka allmänhetens klagomål ökat sedan 1992. Den skapar förutom sömnproblem och påverkan på vila även stressreaktioner, försämrat psykosocialt välbefinnande och ökad risk för hjärt-kärlsjukdomar. Delmål för minskad påverkan av buller i vår miljö finns i flera av våra nationella miljö kvalitetsmål. Den ökade trafiken på våra vägar gör att vi får svårt att nå delmålet om att antalet personer som utsätts för trafikbullerstörningar ska minskas till 2010.

För att minska bullerpåverkan från bl.a. motordrivna fordon i skärgården och fjällen och därmed nå delmålen inom de närmaste 5–10 åren krävs skyndsamma åtgärder. Ökade åtgärder för att minska störningar från buller samt bevara områden med liten bullerpåverkan är därför av stor betydelse för att människor ska kunna leva i samt uppleva god miljö. Kunskapen om vilken övrig påverkan buller har på djurlivet är bristfällig inte minst för de organismer som lever i vatten. Det är därför av betydelse även för vår kunskap om biologiska mångfalden att referensområden med ringa bullerpåverkan finns både på land och i havet.

Skapa tysta områden

Våra fjäll och skärgårdar tillhör de miljöer som har höga natur- och upplevelsevärden. Många av våra talrika sjöar och vattendrag hör också dit. De är också områden där vi generellt är känsligare för störningar i form av buller då vi har högre förväntningar på att uppleva tystnad.

Tystnaden i rekreationsområden är ofta en förutsättning för att upplevelsen ska ge vila och avkoppling. Den förutsätter att det är tillräckligt bullerfritt så att naturliga ljud såsom fågelsång, myrors tramp och vågskvalp kan uppfattas. Ett tyst område kan sålunda definieras som ett område med avsaknad eller liten påverkan av buller men förekomst av önskade naturliga ljud. Våra tätorter är idag fyllda av oönskade ljud. Det är viktigt att det skapas tysta områden runt om i landet, även tätortsnära, för att skapa frizoner där många människor kan få uppleva tystnad och naturliga ljud.

Vänsterpartiet anser att regeringen ska utreda möjligheten att bilda tysta områden med skyddsstatus. Detta ska ges regeringen tillkänna.

Ytterligare åtgärder krävs för att säkra tysta områden

Ett omfattande arbete krävs för att förbättra bullermiljön i de mest utsatta bostadsområdena och för att skapa och bevara tysta områden. Det kommande EU-direktivet om buller kommer att ge oss ökad kunskap och fokusering på de stora bullerkällorna i landet. Det kommer dock inte att ge oss en helhetsbild för att samtidigt kunna vidta åtgärder mot buller och bevara tysta områden. För detta krävs ett nationellt program för bullerbekämpning motsvarande det som är på väg att initieras i Finland. Ett sådant arbete kommer att ta många år innan det kan verkställas. Detta samtidigt som bullret breder ut sig och behovet av tysta områden ökar.

Därför bör vi redan nu vidta åtgärder för att se till att ett antal natur- och rekreationsområden med låg bullerpåverkan får bevarandestatus med specifika ljudnivåer för bullerfrihet. Ett antal av våra naturreservat och nationalparker bör helt eller delvis vara aktuella för ett sådant stärkt skydd mot bullerstörningar. Något av de marina reservat som nu bildas bör också helt eller delvis vara prioriterade områden, då de kan fungera som viktiga referensområden.

Vänsterpartiet anser att regeringen ska utreda möjligheten att klassificera en eller flera av nuvarande och framtida naturreservat och nationalparker som tysta områden. Detta ska ges regeringen tillkänna.

Naturvårdsverket har genomfört projekt i tysta områden för att finna konkreta mått och mätetal för bullerfrihet. Denna kunskap är en god grund för att utarbeta ett förslag på kriterier för områden som klassas som tysta områden. De områden som kan vara aktuella för att uppfylla bevarandestatusen tyst område ska helt sakna samhällsbuller.

Övriga rekreations- och friluftsområden bör klassificeras och omfattas av bullergränser. Det ger ett bättre instrument än dagens gällande riktvärden och begränsar områden för ytterligare bullerstörning.

Vänsterpartiet anser att regeringen ska fastställa bullergränser för rekreations- och friluftsområden. Detta ska ges regeringen tillkänna.

Stärk arbetet mot buller i miljömålen

Miljömålsarbetet är ett viktigt instrument för arbetet mot bullerstörningar. För att uppnå delmålet 6 i Hav i balans samt Levande kust och skärgård är ökad takt från berörda myndigheter nödvändiga och ett genomförande av tysta områden helt i linje med målsättningen att värna särskilt känsliga miljöer. Ett nationellt program mot buller skulle ytterligare stärka ett sådant arbete.

Vänsterpartiet anser att regeringen ska ge Naturvårdsverket i uppdrag att ta fram ett nationellt program för bullerbekämpning. Detta ska ges regeringen tillkänna.

Fel! Okänt namn på

Bullerstörningar i fjällen har stått i fokus under en lång tid i debatten. Inte minst buller från snöskotrar har länge varit en het fråga. Då regeringen har för avsikt att utforma ett förslag om bullerkrav på dessa som stärker miljön är det av största vikt att ett sådant arbete avslutas för att kunna lämnas till kommissionen. Vänsterpartiet avvaktar med spänning regeringens förslag.

Stockholm den 29 september 2005

Sven-Erik Sjöstrand (v)

Owe Hellberg (v)

Sten Lundström (v)

Karin Thorborg (v)

Kjell-Erik Karlsson (v)

Peter Pedersen (v)